

lønningers ikrafttræden gennemføres en forhøjelse af statens tilskudsydelse, hvis skolerne fortsat skal kunne bestå og være tidssvarende uden sådanne forhøjelser af skolepengene, som begrænser skolernes område til bestemte befolknings- og indtægtsgrupper.

Lovforslagets bestemmelser om driftstilskud er i øvrigt udformet i væsentlig overensstemmelse med den nugældende tilskudslov og dermed også i overensstemmelse med den opfattelse, som det af undervisningsministeriet nedsatte udvalg vedrørende forenkling af tilskudsreglerne for samtlige private skoleformer har givet udtryk for i sin i april 1958 afgivne betænkning. Forskellige forhold, såsom virkningerne af de nye skolelove, overvejelser angående ændret tjenestetid og mulighederne for ændring af beregningen og fordelingen af udgifterne til de offentlige eksamensskoler i de tre hovedstadskommuner — som er det grundlag, hvorpå de heromhandlede skolers tilskudsordning hviler — taler også for, at mulige fravigelser af de nugældende tilskudsprincipper afventer en afklaring af disse forudsætninger og deres virkninger.

Dog nødvendiggør den i folketingsudvalgets betænkning udtalte forudsætning om tilskud til hovedskoleklasser, at en dertil sigtende bestemmelse er optaget i lovforslagets § 9. Endvidere er der i §§ 6-8 foreslået bestemmelser om statslån til nybygninger m. m. svarende til de for de private realskoler uden for hovedstadskommunerne foreslåede.

Ved den nugældende tilskudslov af 1947 forhøjedes driftstilskuddet fra tidligere $\frac{1}{2}$ af elevudgiften i de offentlige eksamensskoler til $\frac{2}{3}$ af timeudgiften, hovedsagelig af samme grunde, som nu på ny gør en forhøjelse af tilskuddet aktuelt. Den nu foreslåede forhøjelse af tilskudsprocenten fra $66\frac{2}{3}$ til 80 hviler på en afvejelse af, hvilken del af de samlede driftsudgifter ved en skole man med rimelighed kan forlange, at skolerne selv skal afholde gennem opkrævning af skolepenge. Efter foretagne beregninger, herunder af virkningerne af de nye lønningslove, kan driftsudgifterne ved de offentlige gymnasieskoler i de tre hovedstadskommuner anslås til 1 500 kr. pr. time i finansåret 1958-59. Det vil være en naturlig betragtning, at de private gymnasieskoler indstiller sig på samme driftsudgift, hvis de skal opfylde deres opgave, herunder nødvendige fornyelser og forøgelse af bygninger, inventar og samlinger, og dækning af disse udgifter må i det væsentlige tilvejebringes gennem statstilskud og skolepenge. Disse udgør i gennemsnit for samtlige skoler ca. 480 kr., men må med rimelighed kunne bære en forhøjelse. Efter forhandling med skolerne må ministeriet

anse en forhøjelse til ca. 600 kr. pr. elev for rimelig, hvilket vil svare til, at driftsudgiften pr. time dækkes med 20 pct. af skolerne selv. Fra gymnasieskolernes side er det en forudsætning herfor, at det på de årlige finanslove hjemlede fripladstilskud på 100 kr. årlig pr. elev fortsat opretholdes, idet de i modsat fald anser et højere driftstilskud nødvendigt, hvis de af egne midler skal afholde sådanne fripladser og skolepengenedsættelser, som de anser for nødvendige og ønskelige for at opnå en passende alsidig rekruttering af elever.

Forholdsmæssig beregnet kan driftsudgifterne ved en mellem- og realskole anslås til 1 350 kr. pr. time i finansåret 1958-59. Når skolernes andel heri sættes til 20 pct., vil det svare til omkring 400 kr. i skolepenge imod nu ca. 350 kr., hvorved bemærkes, at der ikke af staten ydes fripladstilskud til mellem- og realskolerne.

Det tilskudsberettigede timetal i de private gymnasier andrager i skoleåret 1958-59 6 500, og da bruttoudgiften pr. time ved driften af de offentlige gymnasieskoler i de 3 hovedstadskommuner for finansåret 1958-59 kan anslås til 1 500 kr. pr. time, vil merudgiften ved gennemførelsen af lovforslagets tilskudsordning for de private gymnasieskolers vedkommende udgøre $1\,500\text{ kr.} \times 6\,500 \times 80\text{ pct.} = 7\,800\,000\text{ kr.} \div 1\,500\text{ kr.} \times 6\,500 \times 66\frac{2}{3}\text{ pct.} = 6\,500\,000\text{ kr.}$, eller 1 300 000 kr. For realskolernes vedkommende, hvis tilskudsberettigede timetal i skoleåret 1958-59 andrager 2 650, og for hvilke bruttoudgiften pr. time ved driften af de kommunale realskoler i de 3 hovedstadskommuner er anslået til 1 350 kr., kan den tilsvarende merudgift for samme finansår anslås til $1\,350\text{ kr.} \times 2\,650 \times 80\text{ pct.} = 2\,862\,000\text{ kr.} \div 1\,350\text{ kr.} \times 2\,650 \times 66\frac{2}{3}\text{ pct.} = 2\,385\,000\text{ kr.}$, eller 477 000 kr.

Lovforslagets gennemførelse vil således forøge statstilskuddet til de af loven omfattede private skoler med $1\,300\,000\text{ kr.} + 477\,000\text{ kr.} = 1\,777\,000\text{ kr.}$ og herved bringe statens samlede tilskud til disse skoler op på $7\,800\,000\text{ kr.} + 2\,862\,000\text{ kr.} = 10\,662\,000\text{ kr.}$, dog forudsat at beløbet ikke overstiger 80 pct. af samtlige skolers faktiske driftsudgifter, jfr. § 3, stk. 3. Ved en vurdering af denne udgift må det i øvrigt tages i betragtning, at skolerne har omtrent 1 300 elever i gymnasieklasserne og ca. 4 800 elever i mellemskole- og realklasserne (heraf de fleste i gymnasieskolerne i og uden for hovedstadskommunerne), og at en overtagelse af disse elever af de offentlige skoler ville medføre, at det offentlige også måtte overtage den udgift, som de private skoler dækker gennem skolepenge.

Til de enkelte bestemmelser i lovforslaget bemærkes i øvrigt følgende: